

**Kulturni Centar Rex, Beograd, Srbija, Jevrejska 16**

**Ponedjeljak, 5. decembar 2011, u 19h**

**Javne konsultacije / Under the Bridge – Helsinki**

Razgovor sa radnicima u kulturi, umetnicima, aktivistima i teoretičarima iz Srbije, Nemačke i Finske

<http://www.rex.b92.net/sr/ovogmeseca/tribineDebate/story/4063/JAVNE+KONSULTACIJE++UNDER+THE+BRIDGE+-+HELSINKI.html>

Projekat „**Under the Bridge – Helsinki**“ (**Ispod mosta – Helsinki**) nastoji da pruži širu sliku o društvenom i političkom položaju migrantskih radnika i radnica Roma i Romkinja u Evropi i da stvori održive koncepte njihovog stanovanja, koristeći umetničke i političke metode. Prva faza projekta bilo je mapiranje položaja migranata sa Balkana koji žive i rade u Helsinkiju. U drugoj fazi projekta su razvijeni konkretni koncepti stambenih rešenja. Umetnici, aktivisti, političari i teoretičari predložili su nove metode i specijalizovane strategije za bavljenje ovim pitanjem, iz različitih uglova, i razvili održive ideje.

U Kulturnom Centru REX održaće se javni događaj i sastanak članova istraživačke grupe, osnovane u prvoj fazi projekta, u novembru 2010, pod nazivom „**The Pull Factor / Under the Bridge – Helsinki**“, a koju čine učesnici i učesnice seminara i debate „**The Housing Agenda / Under the Bridge – Helsinki**“, održane septembra 2011. u Helsinkiju.

U raspravi će učestvovati sledeći govornici: **Saara Hannus** (Helsinki, umetnica i članica istraživačke grupe X-OP), **Paula Lehtonen** (Helsinki, umetnica i članica istraživačke grupe X-OP), **Vladan Jeremić** (umetnik, politički i kulturni radnik, autor projekta Under the Bridge – Helsinki), **Dejan Marković** (romski političar i aktivista), **Nebojša Milikić** (Kulturni Centar REX), **Lidija Mirković** (romska aktivistkinja i umetnica), **Sonja Prodanović** (arhitekta, urbanistkinja), **Johanna Raekallio** (Helsinki, umetnica i članica Study Group X-OP), **Rena Rädle** (autorka projekta Under the Bridge – Helsinki), **Jovana Vuković** (Regionalni centar za manjine) i drugi.

Svrha javnog savetovanja je evaluacija dosadašnjih rezultata i razmatranje budućih mera. Najavljeni gosti i publika će tokom savetovanja razmotriti predloge i ideje relevantne za buduće konceptualizacije projekta, kao i postojeći dokument, „Helsinki Housing Manifesto“ (Helsinški stambeni manifest).

Najavljene gošće iz Helsinkija, Saara Hannus, Paula Lehtonen i Johanna Raekallio, predstaviće svoje doprinose i razgovarati o eventulanim kritičnim tačkama ili plodnim metodama. Učesnici seminara održanog u Helsinkiju, osvrnuće se na svoju ulogu i način na koji su pristupili ovom projektu.

### **Dodatne informacije o projektu „Under the Bridge – Helsinki“**

Za vreme svoje umetničke rezidencije u Helsinkiju, u okviru projekta X-OP i u organizaciji Umetničke škole MAA iz Helsinkija, tokom 2010, kao i za vreme boravka u okviru HIAP (Helsinški međunarodni umetnički program), tokom 2011, Vladan Jeremić i Rena Rädle su nastavili svoj dugoročni projekat povezan sa sve većim problemom nasilnog rušenja romskih naselja u Evropi. Ove godine, oni su pokrenuli rad na programu za rešavanje stambenog pitanja migrantskih romskih i drugih prekarnih radnika. U taj proces su se uključili brojni aktivisti, radnici, umetnici, teoretičari i političari iz Finske, Velike Britanije, nemačke i Srbije, koji su uzeli učešća u radnim grupama i debatama.

## **The Pull Factor / Under the Bridge – Helsinki** (Faktor privlačenja / Ispod mosta – Helsinki)

U okviru radionice istraživačke grupe X-OP, tokom novembra 2010, Vladan Jeremić i umetnici i aktivisti iz Helsinkija, uradili su intervju o položaju romskih migrantskih, prekarnih radnika, u socijalnom centru Satama u Helsinkiju. Pošto je ubrzo bio identifikovan kao „Pull Factor“ (faktor privlačenja u Helsinki), vlasti su zatvorile ovaj centar. Gradske vlasti su u septembru 2011. srušile romsko naselje, uz pomoć policije, a njegovi žitelji su proterani.

Slike i detaljna svedočanstva o susretima i razgovorima sa žiteljima i njihovim simpatizerima, kao i sa gradskim zvaničnicima, policijom i drugima, objavljeni su u publikaciji „The Pull Factor – Under the Bridge Helsinki“, koja je pripremljena i distribuirana na više jezika.

Pozivamo vas da preuzmete publikaciju/ buklet „The Pull Factor – Under the Bridge Helsinki“, u verziji prilagođenoj za štampu, da je delite i distribuirate.

[http://www.modukit.com/raedle-jeremic/media/thepullfactor\\_helsinki\\_pages\\_print.pdf](http://www.modukit.com/raedle-jeremic/media/thepullfactor_helsinki_pages_print.pdf)

Autori: Johanna Raekallio, Paula Lehtonen, Saara Hannus i Vladan Jeremic. U publikaciju je uključen i strip/ informator kolektiva Zampa di Leone, priređen na engleskom, romskom i srpskom jeziku.

## **The Housing Agenda / Under the Bridge – Helsinki** (Agenda stanovanja / Ispod mosta – Helsinki)

Za vreme boravka u okviru HIAP, Vladan Jeremić i Rena Rädle su u Ateneum Art Museum organizovali seminar i raspravu na temu „Stambena agenda“ (The Housing Agenda), s namerom da se dođe do predloga za rešavanje stambenog pitanja romskih i drugih prekarnih radnika u Evropi. Rezultat je bila ideja o izgradnji trans-urbane mreže „migrantskih hotela“ u mnogim evropskim gradovima, namenjene romskim prekrnim i migrantskim radnicima i drugim prekrnim migranstkim radnicima, kao i niz predloga za utvrđivanje jedinstvenih načela za lokalna stambena rešenja, koja bi se ostvarila uz podršku Evropskog socijalnog fonda.

<http://www.hiap.fi/event/housing-agenda-under-bridge-helsinki>

Učesnici su bili: Vladan Jeremić (politički aktivista i umetnik, Srbija), Dejan Marković (romski političar i aktivista iz Beograda), Lidija Mirković (umetnica, nemačka), Silvia Modig (poslanica finskog Parlamenta i članica Gradskog odbora za planiranje), Damian Le Bas (pisac, UK), Panu Lehtovuori (arhitekta, profesor urbanizma, Helsinki), Marita Muukkonen (kuratorka, Helsinki), Gareth Rice (društveni mislilac, pisac, urbani politički ekonomista, Helsinški Univerzitet), Rena Rädle (umetnica, aktivistkinja, Srbija), Roman Schatz (novinar i pisac, Helsinki), Ivor Stodolsky (kurator, istraživač, pisac, Helsinki-Berlin), Miranda Vuolasranta (izvršna direktorka Finskog romskog foruma, Helsinki), Eetu Viren (teoretičar, aktivista Free Movement, Helsinki), Thomas Wallgren (član Gradskog saveta Helsinkija).

**Javne konsultacije / Under the Bridge – Helsinki podržali su Kulturni Centar REX,**

**Biro Beograd, FRAME i Finski umetnički savet**